

Svatopluk Šebek (1926-1996) in memoriam

FRANTIŠEK KOTLABA and ZDENĚK POUZAR

The science of mycology in the Czech Republic has suffered serious losses in recent years from the death of several significant personalities. This sorrowful trend continued also in 1996 by the decrease of the well-known mycologist and ethnographer Svatoopluk Šebek. This loss is heavy for the Czech Scientific Society for Mycology because Svatoopluk was, for over fifteen years, the man who actively organized the life of this Society.

Svatoopluk Šebek, 14. 9. 1982.

Photo F. Kotlaba

Svatoopluk Šebek was born on March 7, 1926, in the Central Bohemian town of Nymburk, NE of Praha (Prague), where he lived for his whole life and died there on July 17, 1996, of pulmonary cancer.

He studied in the Faculty of Sciences of the Charles University in 1946-1950. His first teacher was the lichenologist, Professor Jindřich Suza (1890-1951), who introduced him to phytogeography and Šebek followed this science for his whole life. His second teacher at the University was Professor Karel Cejp (1900-1979), under whom he studied mycology.

S. Šebek finished his university studies in 1950, defended his thesis on the taxonomy of the genus *Scleroderma* (Gasteromycetes) but left the University without achieving a degree because, for financial reasons, he accepted the position of secretary of the former Czechoslovak Academy of Agricultural Sciences (1950-1952). In 1956-1976, he was employed in the regional museum in Poděbrady (Central Bohemia), where he held the position of director in 1959-1974. He initiated there many activities, especially in ethnography, the editing of some local periodicals, the foundation of the museum archives etc. For several years, he was also the president of the Union of the Czechoslovak Museums. In addition, he continued in his mycological studies and published a number of papers.

In the second half of the fifties, he participated in the elaboration of the gasteromycetes for the first volume of the Flora ČSR, where he worked out

the order Podaxales and the families Mycenastraceae and Sclerodermataceae. Additionally, S. Šebek was also interested in the family Boletaceae, the genus *Amanita*, the halucinogenic *Psilocybe* species and some other macromycetes.

In 1976–1990 (and for a shorter time later), he was active as the secretary of the former Czechoslovak Society for Mycology in Praha. In this position, he developed a number of new activities, e.g. the wide exchange of mycological publications, foundation of the section for protection of fungi and their environment, which was connected with a number of scientific meetings and the editing of several volumes of reports from this meetings, etc. Furthermore, he co-operated with Ing. Jan Kuthan in the editing of the Society's bulletin *Mykologické listy* (Mycological Leaves), where he published a number of contributions.

During his fruitful life, S. Šebek devoted himself to ethnomycology, botany, the biographies of some former mycologists (A. C. J. Corda, J. V. Krombholz, J. K. Zobel), initiated the restoration of Krombholz's family tomb in the Prague cemetery at Olšanské hřbitovy, and tried to solve the problem of fungi as a part of nature protection. The detailed biography of S. Šebek up to 1985 has been published (in Czech) in *Čes. Mykol.* 40: 169–176, 1986.

Šebek projected his deep interest in phytogeography into all his mycological studies and he endeavoured to find new localities of the phytogeographically important macromycetes in our country. Regarding the protection of fungi, he participated as one of the authors in the Red Data Book of non-vascular plants of the Slovak and Czech Republics (blue algae and algae, fungi, lichens and bryophytes), where he wrote the family Amanitaceae and the gasteromycetous fungi.

Svatopluk Šebek was a man of high culture with interests also in philosophy, ethnography, archeology, botany, music and linguistics, which he projected into all his activities — and so he enriched indirectly also those people with whom he co-operated or was in contact.

SELECTED MYCOLOGICAL PAPERS OF S. ŠEBEK SINCE 1986

(except biographies of mycologists, reports on the activities of the Society etc. For a complete bibliography up to 1985, see *Čes. Mykol.* 40: 169–176).

1986

K ochraně hub a jejich prostředí na Karlštejsku. — *Mykol. Sborn.*, Praha, 63: 2–3.

Houby některých nelesních stanovišť ve středním Polabí (Pilze einiger nichtforstlicher Standorte in der mittleren Elbe-Tiefebene). — *Mykol. Listy*, Praha, append. ad no. 23: 7–13 (Kuthan J. (red.), *Houby nelesních stanovišť ČSSR: Pisky, stepi, černavy*).

- K ochraně hříbu příživného ve středním Polabí (Zum Schutz des Schmarotzer-Röhrlings in der Mittelbeebene). – Mykol. Listy, Praha, no. 23: 13–14.
- Hodnocení ohrožení čs. druhů rodu *Amanita* na základě jejich mykosoekologického indexu (Die Bedrohungsverwertung von tschechoslowakischen Arten der Gattung *Amanita* auf Grund von dem mykosoekologischen Index). – Mykol. Listy, Praha, no. 25: 15–18.

1987

- Mezinárodní spolupráce mykologů v ochraně hub. – Nika, Praha, 8: 148–149.
- Nález prášivky bažinné v severních Čechách (Neuer Fund von *Bovista paludosa* Lévl. in Nordböhmen). – Mykol. Listy, Praha, no. 26: 4–5.
- Mapování ohrožených druhů hub (Die Kartierung von bedrohten Pilzarten in der Tschechoslowakei). – Mykol. Listy, Praha, no. 26: 18–20.
- Náš příspěvek k ochraně hub v minulých deseti letech. – Mykol. Listy, Praha, 27: 1–4.
- Muchomůrka pošvatá s prstenem (*Grauer-Scheidenstreifling* (*Amanita vaginata*) mit Manschette). – Mykol. Listy, Praha, no. 29: 2–4.
- Ochrana hub u nás a v sousedních zemích (Aktuelles Naturschutzstreben (Pilze) in der ČSSR und in einigen benachbarten Staaten). – Mykol. Sborn., Praha 64: 2–5.
- Přehled evropských druhů bedel rodu *Macrolepiota* Sing. (European species of the genus *Macrolepiota* Singer). – Mykol. Sborn., Praha, 64: 5–11.
- Ochrana hub v Polsku a SSSR (The ways of preservation of endangered fungal species in Poland and the USSR). – Mykol. Sborn., Praha, 64: 52–55.
- Ochrana hub ve Švýcarsku a Liechtensteinku (The ways of preservation of endangered fungal species in Swiss and Liechtenstein). – Mykol. Sborn., Praha, 64: 145–147.
- Ochrana hub a československá státní norma "Čerstvé jedlé houby" (ČSN 46 3195) z roku 1985 (Protection of fungi and the Czechoslovak state regulation "Fresh edible fungi" from the year 1985). – In: Kotlaba F., Semerdžieva M. et Šebek S. (red.), *Houby z hlediska ochrany přírody a zdraví člověka*, p. 16, Praha.

1988

- Liška obecná. – Nika, Praha, 9: 32–33.
- Naše penízovky (plamenečky) – *Flammulina P. Karst.* – Mykol. Sborn., Praha, 65: 41–44.
- Poznámky k našim kotrčům – *Sparassis Fr. spec. div.* – Mykol. Sborn., Praha, 65: 87–89.
- Kotlaba F., Šebek S.: Je možné chránit houby? – Haló Sobota, Praha, 27 (9.7.1988): 5.

1989

- Význačné druhy hub v teplomilných doubravách. – Polabská Přír., Nymburk, 2: 5–7.
- Poznámky k našim kotrčům – *Sparassis Fr. spec. div.* – 2. část. – Mykol. Sborn., Praha, 66: 67–68.
- Silibinin – nový lék proti otravám muchomůrkou zelenou. – Mykol. Listy, Praha, no. 34: 18–19.
- Ochrana psammofytů mykofóry ve stf. Polabí. – Mykol. Listy, Praha, no. 36: 19–20.
- Zoocidie na plodnicích lešklokorky ploské (*Ganoderma applanatum*) v Praze (Zitengallen an den Fruchtkörpern des *Flachen Lackporling* (*Ganoderma applanatum*) in Prag). – Mykol. Listy, Praha, no. 36: 23–25.
- Výzkum a ochrana hub v přírodních rezervacích. – Mykol. Listy, Praha, no. 36: 26–27.
- Houby na dřevinách a sídlištní zeleň v Nymburce (Die Pilze an Laubbäumen in der inneren Stadt Nymburk). – Mykol. Listy, Praha, no. 37: 9–12.
- Další lokality lešklokorky ploské se zoocidie. – Mykol. Listy, Praha, no. 38: 20.
- K mapování ohrožených druhů hub v ČSSR – I. – Mykol. Listy, Praha, no. 38: 22–24.
- Rozšíření některých našich ohrožených muchomůrek: *Amanita solitaria*, *A. strobiliformis* a *A. friabilis*. – In: Kotlaba F. et Šebek S. (red.), Aktuální rozšíření některých druhů řas, mechů, lišejníků a hub, p. 22–23, Praha.
- Současné rozšíření některých vzácnějších gasteromycetů: *Mutinus caninus*, *Endoptychum agaricoides* a *Montagnea arenaria*. – In: Kotlaba F. et Šebek S. (red.), Aktuální rozšíření některých druhů řas, mechů, lišejníků a hub, p. 43–44, Praha.
- Seznam druhů čs. gasteromycetů. – In: Kotlaba F. et Šebek S. (red.), Aktuální rozšíření některých druhů řas, mechů, lišejníků a hub, p. 45–51, Praha.

Nové lokality lesklokorky ploské se zooceciemi. – Mykol. Listy, Praha, no. 41: 12 et 17.
Příspěvek k poznání mykoflóry státní přírodní rezervace Hrabanovská černava u Lysé nad Labem
(Contribution to the knowledge of mycoflora of the State Nature Reserve of Hrabanovská
černava Fen near Lysá nad Labem). – Bohem. Centr., Praha, 36: 26–27.

1990

Houby v SPR Hrabanovská černava u Lysé n. L. – Polabská Přír., Nymburk, 3: 4–7.
Mykoflóra společenstev skalních stepí jižně od Peček (okr. Kolín, Středočeský kraj) (Mycoflora
of rock-steppe communities south of Pečky (Kolín district, region of C. Bohemia). – Bohem.
Centr., Praha, 19: 23–40.
Příspěvek k mykofloristické charakteristice teplomilných doubrav u Mcel (okr. Nymburk) (Zur
mykofloristischen Charakteristik von thermophilen Eichenwälder bei Mcely (Kreis Nym-
burk)). – In: Kuthan J. et Kotlaba F. (red.), Výzkum a ochrana hub v přírodních rezervacích –
I., p. 40–46, Praha.
Trusovka tečkovaná – mizející houba evropské mykoflóry? – Mykol. Sborn., Praha, 67: 88–92.

1992

Mykoflóra slatinných luk ve středním Polabí. – Mykol. Sborn., Praha, 69: 87–89.
Polabské lanýže. – Mykol. Sborn., Praha, 69: 137–138.

1993

Muchomůrka šedoblanitá – *Amanita submembranacea* (Bon) Gröger. – Mykol. Sborn., Praha,
70: 14–18.
Mřížovka červená – *Clathrus ruber* Mich.: Pers. – ve středoevropské mykoflóře. – Mykol. Sborn.,
Praha, 70: 101–103.
Význačné druhy hub v lužních lesích středního Polabí. – Polabskou Přír., Poděbrady, 1993, 4:
8–14.

1994

Houby v okolí starého labského ramene u Sadské. – Polabská Přír., Poděbrady, 5: 1–4.
Muchomůrka hnědoježatá – *Amanita brunneoconulus* Bas et Gröger. – Mykol. Sborn., Praha,
71: 14–16.
Houbařský motiv také v italské heraldice. – Mykol. Sborn., Praha, 71: 30–31.
Další nález květnatce Archerova – *Clathrus archeri* (Berk.) Drink v severních Čechách. – Mykol.
Sborn., Praha, 71: 61.
Otrava hřibem satanem v Nymburce v r. 1946. – Mykol. Sborn., Praha, 71: 65.
Mykoatropinová otrava v Petrovicích u Sedlčan v r. 1973. – Mykol. Sborn., Praha, 71: 94–95.
Několik poznámek k našim nálezům hřibu sametového *Boletus fragilipes* C. Martin sensu Pouzar.
– Mykol. Sborn., Praha, 71: 118–120.

1995

Přehled snah o mykofloristický výzkum našeho území a o vydání české mykoflóry. – Mykol.
Sborn., Praha, 72: 1–3, 49–51, 81–83 et 113–114.
Známe dobře ohnivec šarlatový – *Sarcoscypha coccinea* (Scop.: Fr.) Lamb. s.l.? – Mykol. Sborn.,
Praha, 72: 56–58.
Muchomůrka Eliášova – *Amanita eliae* Quél. na Nymbursku. – Mykol. Sborn., Praha, 72: 90–91.
Amanitaceae, *Gasteromycetes* (excl. *Chamonixia*). – In: Kotlaba F. (red.), Červená kniha 4:
82–85 et 109–119, Bratislava.